

Parents Informal Learning for Early Childhood Learning

Έγγραφο πολιτικής τακτικής

PINECL
Parents' Informal Network
for Early Childhood Learning

δείκτης.....	2
Εισαγωγή.....	3
Σκεπτικό έργου	4
Προοπτική Πολιτικής	6
Επιλογές πολιτικής τακτικής	7
Σύνοψη.....	9
Συστάσεις.....	10
Παραπομπές.....	11

Συνοπτική παρουσίαση

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι τόσο η κοινωνία όσο και η οικογένεια έχουν τη δυνατότητα να επηρεάζουν σε πολλαπλά επίπεδα τα αναπτυξιακά αποτελέσματα ενός παιδιού. Επιπλέον, πιστεύεται ότι η οικογενειακή κοινωνικο - οικονομική κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων όπως είναι το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, το εισόδημά τους και η σύνθεση της οικογένειας, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του παιδιού, ιδίως κατά τα πρώτα, διαμορφωτικά χρόνια.

Ως απάντηση σε αυτές τις συμβάσεις, το χρηματοδοτούμενο έργο της ΕΕ «Parents Informal Network for Early Childhood Learning – PINECL» (www.pinecl.eu) συγκεντρώνει μια σειρά από στοιχεία, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη της ανάπτυξης των παιδιών. Το έργο PINECL επιδιώκει να βελτιώσει τις υπάρχουσες πρακτικές, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές, με απώτερο στόχο την αλλαγή στην πολιτική που σχετίζεται με την παροχή βασικών υπηρεσιών κατά την πρώιμη παιδική ηλικία. Οι εταίροι του έργου PINECL πιστεύουν ότι η επέκταση των βασικών υπηρεσιών παιδικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές είναι απαραίτητη και σημαντική προϋπόθεση για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για τα παιδιά που ζουν σε αγροτικές περιοχές. Το έργο υποστηρίζει τους γονείς στις αγροτικές περιοχές, μέσα από την παροχή υλικού που σχετίζεται με την ανάπτυξη της πρώιμης παιδικής ηλικίας, καθώς και μέσα από μια ηλεκτρονική πλατφόρμα με στόχο τη σύνδεση των γονέων που προέρχονται από μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές με επαγγελματίες και πάροχοι υπηρεσιών. Επιπλέον, το έργο PINECL βοηθά στην οικοδόμηση της γονικής ικανότητας μέσα από ένα νέο πρόγραμμα κατάρτισης «Σύμβουλος Οικογένειας. Τέλος, καθώς οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ICT) και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι εξαιρετικά σημαντικά στοιχεία στη σύγχρονη κοινωνία, το έργο PINECL προωθεί την ανάπτυξη των βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων, έτσι ώστε οι γονείς και οι πάροχοι υπηρεσιών να έρθουν σε επαφή της διαδικτυακής πύλης “Ακαδημία Γονέων”, η οποία έχει δημιουργηθεί από τους εταίρους.

Λόγω του ότι οι γονείς και οι οικογένειες έχουν τον πιο άμεσο και διαρκή αντίκτυπο στη μάθηση των παιδιών και την ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων, το πρόγραμμα PINECL επιδιώκει τη δημιουργία ισχυρότερων δεσμών μεταξύ των κοινοτήτων και των ενδιαφερόμενων φορέων. Το έργο PINECL ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μελών μιας οικογένειας, των κοινωνικών λειτουργών και λειτουργών υγείας και άλλων επαγγελματιών σε δίκτυα για την υποστήριξη της παιδικής ανάπτυξης.

Σε μια περίοδο κατά την οποία οι ευκαιρίες είναι λιγοστές, το έργο PINECL παρουσιάζει ένα οικονομικά αποτελεσματικό μοντέλο για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη και την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης πρώιμης παιδικής ηλικίας. Αξιοποιώντας την τελευταία τεχνολογία, το μοντέλο αυτό θεωρείται κατάλληλο για την παροχή υπηρεσιών σε απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες αγροτικές περιοχές.

Το έργο PINECL προτείνει τις ακόλουθες πολιτικές:

- Την επέκταση των υφιστάμενων υπηρεσιών σε αγροτικές περιοχές, με την αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Οι πάροχοι κοινωνικών υπηρεσιών, οι επαγγελματίες υγείας, οι εκπαιδευτικοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς που εργάζονται με τους γονείς και τα παιδιά, μπορεί να επεκτείνουν τις υπηρεσίες τους στις μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές ούτως ώστε να καλύψουν τις ανάγκες των γονέων. Αυτά τα δίκτυα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ενισχύσουν τις γνώσεις των γονέων σε θέματα που σχετίζονται με την πρόωρη παιδική ανάπτυξη.
- Την αξιοποίηση των ικανοτήτων των γονέων ως Σύμβουλους Οικογένειας. Οι γονείς, εάν είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι, μπορούν να καταστούν σημαντικοί παράγοντες της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης. Αυτό μπορεί να μειώσει το οικονομικό και κοινωνικό κόστος παροχής υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές. Η βασική πολιτική αρχή του έργου PINECL είναι το ότι οι πάροχοι υπηρεσιών αντιλαμβάνονται τον καθοριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γονείς και έτσι μπορούν να αξιοποιήσουν το νέο αναλυτικό πρόγραμμα που έχει αναπτυχθεί.

Εισαγωγή

Αυτό το έγγραφο πολιτικής έχει αναπτυχθεί από το CARDET και το FIPL με συμμετοχή όλων των εταίρων του έργου PINECL (Parents' Informal Network for Early Childhood Learning). Το έργο αυτό χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αριθμός Σύμβασης Επιδότησης: 543178-LLP-1-2013-IE-KA3-KA3MP). Ο σκοπός του παρόντος εγγράφου πολιτικής είναι να παρουσιάσει τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την ανάπτυξη του έργου PINECL και να σκιαγραφήσει τις δυνατότητές της ως ένα οικονομικά αποτελεσματικό τρόπο προώθησης της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και μάθησης σε αγροτικές περιοχές. Το έγγραφο υπογραμμίζει τα οφέλη που θα προκύψουν για τους παρόχους υπηρεσιών και σκιαγραφεί τις προκλήσεις για τους παρόχους υπηρεσιών που περιέχονται μέσα στο μοντέλο PINECL.

Το έγγραφο πολιτικής PINECL απευθύνεται στους φορείς χάραξης πολιτικής και στους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς που εργάζονται με τους γονείς ή τα παιδιά και οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες γύρω από την πρώιμη παιδική ανάπτυξη και μάθηση. Το έγγραφο πολιτικής δίνει οδηγίες στους ενήλικες, τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς που προσφέρουν προγράμματα γονικής υποστήριξης, τους παιδικούς σταθμούς και τους παρόχους παιδικής φροντίδας γύρω από την ανάπτυξη των παιδιών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους παρόχους και τους αποδέκτες υπηρεσιών που εργάζονται και ζουν σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές, στις οποίες ο πληθυσμός είναι λιγότερος. Όλοι οι πιο πάνω διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρώιμη παιδική ανάπτυξη και εκπαίδευση και μέσα από τις ομάδες αυτές μπορεί να επιτευχθεί η ανάπτυξη.

Στη σημερινή διαδικτυακή εποχή, οι φορείς χάραξης πολιτικής και οι ενδιαφερόμενοι φορείς, έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργήσουν τις ικανότητες των γονέων που ζουν σε αγροτικές περιοχές και να αξιοποιήσουν τη δυναμική τους για την παροχή υπηρεσιών. Η κατάλληλη εκπαίδευση μπορεί να μεταμορφώσει τους γονείς από δέκτες υπηρεσιών πρώιμης παιδικής ανάπτυξης σε παρόχους οικογενειακής υποστήριξης. Το PINECL σκοπεύει να γίνει μια οικονομική απάντηση στις απαιτήσεις των υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές, όπου το κόστος παροχής υπηρεσιών από επαγγελματίες είναι μεγάλο. Για την αξιοποίηση του προγράμματος αυτού και την αξιοποίηση του δυναμικού των γονέων ως πάροχοι συμπληρωματικών υπηρεσιών, υπάρχουν ορισμένες βασικές προϋποθέσεις κατάρτισης που πρέπει να πληρούνται έτσι ώστε να μετατραπούν οι γονείς από αποδέκτες σε πάροχους υπηρεσιών. Κατά τη διάρκεια του έργου PINECL οι εταίροι πρότειναν τις πιο κάτω θεματικές για την εκπαίδευση των γονέων:

- Δεξιότητες Συμβουλευτικής
- Πρώιμη παιδική ανάπτυξη
- Πρώιμη γλωσσική εκμάθηση
- Επικοινωνιακές δεξιότητες γονέα - παιδιού
- Δεξιότητες ανατροφής του παιδιού
- Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη
-

Αυτές ήταν οι συγκεκριμένες ανάγκες, τις οποίες το έργο PINECL προσπάθησε να καλύψει μέσα από την ανάπτυξη και την εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος του Συμβούλου Οικογένειας. Το αναλυτικό πρόγραμμα έχει ως στόχο την πιστοποίηση των γονέων ως Σύμβουλους Οικογένειας, με στόχο την εργοδότησή τους στην τοπική κοινότητα.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Το έργο PINECL έχει αναπτυχθεί με βάση τα αποτελέσματα μίας επιστημονικής έρευνας στους τομείς της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και της πρώιμης παιδικής μάθησης. Βρίσκεται σε συμφωνία με τις οδηγίες εκπαιδευτικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες εξετάζουν και αντιμετωπίζουν ζητήματα που αφορούν την πρόσβαση στην ποιοτική εκπαίδευση για τα παιδιά των αγροτικών περιοχών. Οι συγκεκριμένες οδηγίες πολιτικής έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλιστεί ότι η εξέλιξη και η ανάπτυξη των παιδιών αποτελούν προτεραιότητα. Οι παρεμβάσεις στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία βοηθούν στην εκπαίδευση, την ευημερία, την επαγγελματική αποκατάσταση και την κοινωνική ένταξη των παιδιών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015). Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη στην Αμερική (2011) «η αύξηση των ευκαιριών για προσχολική εκπαίδευση μπορεί να είναι μια αποτελεσματική στρατηγική για τη μείωση των ανισοτήτων που υπάρχουν πριν την είσοδο των παιδιών στο σχολείο και για μια καλύτερη προετοιμασία των παιδιών για τη μετάβαση τους στον παιδικό σταθμό».

Το Τμήμα Κοινωνικής Ανάπτυξης στη Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής (UNICEF, 2006) επισημαίνει ότι τα παιδιά αποκτούν βασικές έννοιες, δεξιότητες και στάσεις για τη ζωή κατά τη διάρκεια της πρώιμης ηλικίας τους. Η περίοδος αυτή θεωρείται ότι είναι εξαιρετικά σημαντική, καθώς θέτει τις βάσεις για την μετέπειτα εξέλιξη του παιδιού. Η έρευνα αναφέρει, επίσης ότι τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο, πρέπει να εντοπιστούν από τους επαγγελματίες όσο το δυνατόν γρηγορότερα, για να εξασφαλιστεί ότι μπορούν να πάρουν την υποστήριξη που χρειάζονται. Η έγκαιρη παρέμβαση είναι απαραίτητη για να αποφευχθούν τα προβλήματα ενώ το πιο πιθανό είναι ότι πολλά παιδιά σε μειονεκτούσες περιοχές θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Όλα τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η εμφάνιση της εγκληματικότητας, της εφηβικής εγκυμοσύνης, της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι συχνότερη στους νέους που προέρχονται από μειονεκτικά περιβάλλοντα. Όλα αυτά τα προβλήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν εύκολα με τη βοήθεια των ποιοτικών προγραμμάτων πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και των αλλαγών της πολιτικής.

Το PINECL ενστερνίζεται τα ευρήματα του Εθνικού Ερευνητικού Συμβουλίου και του Ινστιτούτου Ιατρικής (2000), τα οποία δείχνουν ότι τα παιδιά που είναι ικανά να ελέγξουν τη συμπεριφορά, την προσοχή, τη γλώσσα, τη λογική και την επίλυση προβλημάτων, είναι εξοπλισμένα έτσι ώστε να διαχειριστούν τις δυσκολίες και άλλες καταστάσεις όταν μεγαλώσουν. Τα κατάλληλα στηρίγματα στην πρώιμη παιδική ηλικία είναι το κλειδί για την επίτευξη αυτών των δεξιοτήτων και των γνωρισμάτων προσωπικότητας. Το έργο PINECL προωθεί την πεποίθηση ότι

«Αν τεθούν στέρεες βάσεις κατά τη διάρκεια της εύπλαστης ηλικίας ενός παιδιού, η μάθηση γίνεται πιο αποτελεσματική και πιο πιθανό να συνεχιστεί σε όλη τη ζωή του, βελτιώνοντας τα μαθησιακά αποτελέσματα και μειώνοντας το κόστος για την κοινωνία». (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011).

Η Iffat Naomee (2013) αναφέρει ότι η οικογένεια παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και εκπαίδευση των παιδιών. Επομένως, οι γονείς θεωρούνται συνήθως οι πρώτοι και οι πιο σημαντικοί εκπαιδευτικοί για ένα παιδί (The Early Years Framework, 2008). Το πιο σημαντικό μέτρο της ανάπτυξής τους είναι η οικογένεια και οι οικογενειακές αξίες που βοηθούν στην πνευματική, ηθική και διανοητική ανάπτυξη των παιδιών (David, 2009; Naomee, 2013). Η κοινωνία των πολιτών έχει αντιδράσει για την ενίσχυση του ρόλου των γονέων ως φορείς παροχής άτυπης μάθησης και συνεργασίας στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα (Adams & Baronberg, 2005).

Στο πλαίσιο αυτό, το έργο PINECL εξετάζει μια σειρά θεμάτων που υποστηρίζουν την σωστή ανάπτυξη των παιδιών. Το έργο PINECL επιδιώκει να προκαλέσει ένα θετικό αντίκτυπο σε τομείς όπως η ανατροφή των παιδιών, οι υπηρεσίες πρώιμης ανάπτυξης,

η εκμάθηση της γλώσσας, οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες και η πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες.

Στο έργο PINECL αξιοποιείται, επίσης, η δυναμική των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην παροχή μιας οικονομικής και αποτελεσματικής εκπαίδευσης στην τοπική κοινωνία.

Στην Ευρώπη σήμερα, ένας μεγάλος αριθμός πολιτών ζει σε αγροτικές περιοχές. Σε αυτές τις περιοχές, ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν την ευκαιρία να ωφεληθούν από τις τοπικές ευκαιρίες μάθησης και εκπαιδευτικών υπηρεσιών είναι πολύ μικρός. Το έργο PINECL προσπαθεί να αντιμετωπίσει την έλλειψη ευκαιριών και το πρόβλημα της μειωμένης εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας στις αγροτικές περιοχές με την παροχή νέων μέσων κατάρτισης και υλικού μάθησης. Επιπλέον, ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μελών της οικογένειας, των παρόχων κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης, αλλά και άλλων ενδιαφερόμενων μερών και ειδικών για τη στήριξη της παιδικής ανάπτυξης και της ενσωμάτωσης των νέων προγραμμάτων μάθησης στις υπηρεσίες αγροτικών κοινοτήτων.

Με βάση αυτές τις ιδέες οι στόχοι του PINECL είναι:

- Η ανάπτυξη ενός πιστοποιημένου προγράμματος κατάρτισης που οι γονείς θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να γίνουν σύμβουλοι οικογένειας
- Η δημιουργία ενός διαδικτυακού χώρου όπου οι γονείς θα μπορούν να δικτυωθούν, να μοιραστούν την εμπειρία τους και να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλον
- Η επικοινωνία των γονέων που ζουν σε αγροτικές κοινότητες με τους κοινωνικούς λειτουργούς και λειτουργούς υγείας, για την προώθηση της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης

Προοπτική Πολιτικής

Υπάρχει ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον στις Ευρωπαϊκές χώρες για την αποτελεσματική στήριξη της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η UNICEF, σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, κυβερνήσεις, την κοινωνία των πολιτών και μη κυβερνητικές οργανώσεις, δουλεύει πάνω στις πολιτικές εισηγήσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την Πρώιμη Παιδική Ανάπτυξη (UNICEF, 2007). Επιπλέον, πολλές κυβερνήσεις βρίσκονται τώρα στη διαδικασία ανάπτυξης των εθνικών πολιτικών τους για την Πρώιμη Παιδική Ανάπτυξη, ενώ ένας σημαντικός αριθμός χωρών - περίπου 70 - έχουν ήδη αναπτύξει εθνικές επιτροπές και ομάδες εργασίας για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη (UNICEF, 2007).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε να αναπτύσσει και να στηρίζει τις βελτιωμένες δράσεις πολιτικής για την Πρώιμη Παιδική Ανάπτυξη σε όλες τις Ευρωπαϊκές Χώρες το 1990 (Urban, 2009). Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας χάραξης πολιτικής, είναι αξιοσημείωτο ότι κάθε χώρα καθορίζει το πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενο της πολιτικής σύμφωνα με τις δικές της ανάγκες και τους πόρους της (Young, 1996), παρά το γεγονός ότι οι στόχοι των προγραμμάτων για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένοι.

Μια πολιτική για την επίτευξη μιας αποτελεσματικής πρώιμης παιδικής ανάπτυξης είναι ένα πρόγραμμα οικογενειακής στήριξης το οποίο θα παρέχει εξειδικευμένο προσωπικό για οικογένειες που βρίσκονται σε κίνδυνο (Center on the Developing Child at Harvard University, 2007). Αξίζει να σημειωθεί ότι τα καλά ανεπτυγμένα προγράμματα παιδικής ανάπτυξης έχουν θετικό αντίκτυπο τόσο στην οικογένεια όσο και στα παιδιά αφού βοηθούν στη μείωση του στρες και στην αύξηση των ευκαιριών στον τομέα της απασχόλησης και της εκπαίδευσης (BC Συμμαχία Υγιάς Διαβίωσης, 2015). Σύμφωνα με το BCHLA (2015) μια άλλη πολιτική επιλογή είναι «η δημιουργία ποιοτικής και οικονομικά προσιτής πρώιμης παιδικής ανάπτυξης, η ανατροφή των παιδιών, οι υπηρεσίες και τα προγράμματα προγεννητικής υγείας και οικογενειακής ευεξίας διασφαλίζουν ότι θα δοθεί προτεραιότητα σε αυτές τις κοινότητες όπου τα ποσοστά των ευάλωτων παιδιών είναι υψηλότερα».

Νέες δράσεις πολιτικής που αποσκοπούν στην ενίσχυση του ρόλου των γονέων ως σύμβουλοι οικογένειας καθώς και η συνεργασία των γονέων είναι μια σημαντική δράση για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων στο ισοζύγιο τρέχουσων υπηρεσιών και μια σημαντική βοήθεια για τους νέους γονείς. Υπάρχουν πολλά οφέλη που προκύπτουν από την αμοιβαία υποστήριξη των γονέων (University of Iowa School of Social Work, 2015). Το κλειδί ενός εξ αυτών είναι η δημιουργία τυπικών ή άτυπων δικτύων υποστήριξης για τους γονείς που μπορούν να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία έτσι ώστε να βγουν από την απομόνωση. Πρόκειται για μια πρωτοποριακή ιδέα για τις αγροτικές κοινότητες.

Επιπλέον, ο διάλογος και η συζήτηση μεταξύ των γονέων στις αγροτικές περιοχές είναι σημαντικά για τους γονείς, επειδή μοιράζονται κοινές εμπειρίες και αντιμετωπίζουν παρόμοιες δυσκολίες και προκλήσεις. Σύμφωνα με τον Powell (2013), «η επικεντρωμένη συζήτηση μεταξύ των γονέων επιτρέπει στα άτομα να αναδιατυπώσουν τις υπάρχουσες πεποιθήσεις τους, προκειμένου να εξυπηρετήσουν νέες ιδέες από τους ομολόγους τους ή το προσωπικό του προγράμματος». Εν κατακλείδι, οι γονείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις τους για την υποστήριξη της ανάπτυξης των παιδιών τους, αλλά μπορούν επίσης να μοιραστούν αυτή τη γνώση με τους γονείς που έχουν ανάγκη.

Πρόσφατα, πολλές κυβερνήσεις έχουν αναγνωρίσει ότι οι άνθρωποι στις αγροτικές περιοχές είναι περιθωριοποιημένοι και ότι οι υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας σε αγροτικές περιοχές δεν καταφέρνουν την επίτευξη του επιθυμητού στόχου (Community Care, 2007). Το αυξημένο κόστος των υπηρεσιών, ο χρόνος και οι μεταφορές που απαιτούνται για την πρόσβαση σε διαθέσιμες υπηρεσίες και η απουσία οποιασδήποτε εθελοντικής εναλλακτικής υπηρεσίας αποτελούν βασικές προκλήσεις

για εκείνους που ζουν και ανατρέφουν μια οικογένεια στις μειονεκτικές αγροτικές περιοχές. Ενώ η κυβερνητική πολιτική έχει ως στόχο να επεκτείνει τις υπάρχουσες υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης, στις αγροτικές περιοχές υπάρχουν ελάχιστες υπηρεσίες.

Η βελτίωση της παροχής υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές θα στηρίξει την αναπτυξιακή διαδικασία στην πρώιμη παιδική ηλικία δίνοντας στις οικογένειες τη δυνατότητα να προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα εμπειριών στα παιδιά τους. Αυτό θα εξασφαλίσει ότι τα παιδιά από τις αγροτικές περιοχές θα είναι δεόντως εξοπλισμένα για να αντιμετωπίσουν τις δοκιμασίες και τις πιέσεις της καθημερινής ζωής και θα είναι έτοιμα να αντιμετωπίσουν κάθε δυσκολία που προκύπτει. Οι γονείς και τα παιδιά θα λάβουν τελικά την υποστήριξη που χρειάζονται μέσα από μια ποικιλία κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών.

Επιλογές πολιτικής τακτικής

Υπάρχει μια ποικιλία υφιστάμενων προγραμμάτων που είναι διαθέσιμα στα κράτη μέλη, τα οποία απευθύνονται ειδικά στους γονείς και κηδεμόνες και που αποσκοπούν στην υποστήριξη της ανάπτυξης των συμπεριφορικών, συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων στην πρώιμη παιδική ηλικία, καθώς και στη βελτίωση του επιπέδου των γνώσεων και της κατανόησης μεταξύ των γονέων και των παρόχων υπηρεσιών για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη (Baron, 2005). Ο Baron (2005) αναφέρει επίσης ότι «η αξιολόγηση πολιτισμικών ενδεδειγμένων προγραμμάτων είναι επίσης εξαιρετικά σημαντική». Ειδικότερα σημειώνει ότι όλες οι ομάδες των ανθρώπων θα πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθήσουν προγράμματα ή υπηρεσίες Πρώιμης Παιδικής Ανάπτυξης, ανεξάρτητα από τη γλώσσα, τη θρησκεία, την κοινωνική και οικονομική κατάσταση. Όλοι αυτοί οι παράγοντες πρέπει να ληφθούν υπόψη, αν οι νέες συστάσεις πολιτικής πρόκειται να έχουν οποιαδήποτε αξιοπιστία.

Όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών πρώιμης παιδικής ανάπτυξης, είναι σαφές ότι υπάρχει μια σειρά από επιλογές πολιτικής που θα πρέπει να εξετασθούν. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι πάροχοι υπηρεσιών έχουν τη δυνατότητα να διατηρήσουν την υφιστάμενη κατάσταση και να αποφύγουν τυχόν αλλαγές. Αυτό πραγματικά δεν είναι μια εφικτή λύση καθώς οι αγροτικές περιοχές εξακολουθούν να βιώνουν μια σειρά από δυσκολίες. Οι αλλαγές στην παροχή υπηρεσιών πρώιμης παιδικής ανάπτυξης είναι αναπόφευκτες, δεδομένου ότι η επιστημονική έρευνα είναι σαφής σχετικά με τη σημασία αυτής της αναπτυξιακής φάσης και για το πώς οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ζωής έχουν αντίκτυπο, είτε θετικό είτε αρνητικό, για τη ζωή του κάθε ατόμου. Η συγκεκριμένη επιστημονική έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη για αλλαγή στον τρόπο παροχής υπηρεσιών για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη και την πρώιμη παιδική εκμάθηση, ειδικά σε μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές. Η παροχή κατάλληλων και προσιτών υπηρεσιών πρώιμης παιδικής ανάπτυξης μπορεί να εφοδιάσει τους γονείς και τις οικογένειες με γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των αναγκών των παιδιών τους και να εξασφαλίσει ότι μπορούν να συμμετάσχουν πλήρως στη κοινοτική ζωή. Εναλλακτικά, υπάρχει μια σημαντικά αυξημένη πιθανότητα εκπαίδευσης των παιδιών που μεγαλώνουν σε αγροτικές περιοχές χωρίς την υποστήριξη της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης. Το κόστος σε ανθρώπινο, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο είναι σημαντικό και θα πρέπει να αποφεύγεται με τις κατάλληλες πολιτικές δράσεις.

Ακολουθώντας, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι πάροχοι υπηρεσιών θα μπορούν να αναλάβουν ένα πρόγραμμα επέκτασης υπηρεσιών έτσι ώστε οι γονείς στις αγροτικές κοινότητες να έχουν πρόσβαση σε όλες τις βασικές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από τον πληθυσμό ή τη θέση του. Αυτό όμως δεν είναι πάντα η καλύτερη επιλογή. Πολύ περισσότερο όταν οι ενδιαφερόμενοι

φορείς αντιλαμβάνονται τη σημασία της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και εκπαίδευσης που λειτουργούν στο πλαίσιο αυστηρών δημοσιονομικών παραμέτρων, οι οποίοι εμποδίζουν οποιαδήποτε αύξηση στην παροχή υπηρεσιών και κατ' επέκταση την αύξηση του κόστους. Λίγες περιοχές θα είναι σε θέση να δικαιολογήσουν τη σημαντική αύξηση των δαπανών για την επέκταση των υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής είναι υπεύθυνοι για την εξεύρεση οικονομικά αποδοτικών και βιώσιμων εναλλακτικών υπηρεσιών και παροχής δεσμευτικών μοντέλων. Επιπλέον, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των Κρατών Μελών, όταν πρόκειται για τη διαθεσιμότητα ανθρώπινων και οικονομικών πόρων. Ενώ ορισμένες από τις πιο οικονομικά ασφαλείς χώρες μπορούν να είναι σε θέση να παρέχουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες σε μικρές τοπικές κοινωνίες, η κατανομή του πλούτου εντός της ΕΕ δεν είναι ίση και πολλές χώρες που είναι λιγότερο εύπορες θα είναι αδύνατο να ακολουθήσουν αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές για την παροχή υπηρεσιών.

Μια τρίτη επιλογή είναι το πολύπλευρο μοντέλο παροχής υπηρεσιών που προτείνεται από το έργο PINECL. Με αυτό το πιστοποιημένο πρόγραμμα, παρέχεται κατάρτιση σε γονείς από αγροτικές περιοχές σε θέματα σχετικά με την πρώιμη παιδική ανάπτυξη και εκπαίδευση. Οι γονείς που ολοκληρώνουν την πιστοποιημένη εκπαίδευση και οι οποίοι θα μετατραπούν σε Συμβούλους Οικογένειας, θα μπορούν στη συνέχεια να δημιουργήσουν κοινωνικά δίκτυα υποστήριξης για να βοηθηθούν έτσι και να στηριχθούν οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους βασικούς κρατικούς οργανισμούς. Σύμφωνα με το μοντέλο PINECL, οι γονείς στις αγροτικές περιοχές, μπορούν να γίνουν πάροχοι υπηρεσιών σε ντόπιους. Το γεγονός ότι η κατάρτιση που παρέχεται είναι διαπιστευμένη υποδεικνύει ότι τα τυχόν προβλήματα μπορεί να αντιμετωπιστούν εύκολα.

Ένα από τα βασικά στοιχεία του μοντέλου PINECL είναι η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως το βασικό εργαλείο επικοινωνίας και η παροχή εξατομικευμένων δικτυακών περιβάλλοντων, όπως η Ακαδημία Γονέων ως πόρο δικτύωσης αλλά και ως πηγή πληροφοριών. Λαμβάνοντας υπόψη τη διαδεδομένη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η αξιοποίηση της δυναμικής αυτών των δικτυακών περιβάλλοντων πρέπει να είναι μια αναδυόμενη προτεραιότητα για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Αν οι υπεύθυνοι για το σχεδιασμό των υπηρεσιών είναι σε θέση να συλλάβουν νέα μοντέλα παροχής, τότε τα νέα δικτυακά περιβάλλοντα μπορούν να παρουσιάσουν για πρώτη φορά ευκαιρίες για εκπαιδευτική ένταξη των γονέων που ζουν σε αγροτικές περιοχές.

Αν μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή κατάλληλοι πόροι και εκπαιδευτικές δομές, αυτοί που ζουν σε αγροτικές περιοχές δεν χρειάζεται να υφίστανται πλέον διακρίσεις, καθώς ένα φάσμα υπηρεσιών μπορεί να σχεδιαστεί για την εκπαίδευση εξ αποστάσεως. Εκτός από αυτό, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, οι γονείς μπορούν εύκολα να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις γνώσεις τους για την ανατροφή των παιδιών τους (Duggan, Lenhart, Lampe και Ellison, 2015).

Το έργο PINECL στοχεύει στην επίτευξη της ισότητας των ευκαιριών και της ίσης πρόσβασης στις υπηρεσίες πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και στήριξης των γονέων στις αγροτικές κοινότητες. Η ισότητα επιτυγχάνεται μέσω των αναμειγμένων μαθησιακών πόρων που είναι διαδεδομένοι τόσο διαδικτυακά όσο και εκτός δικτύου, αλλά και μέσω των κοινωνικών δικτύων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου. Λόγω του ότι οι δεξιότητες στην Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και τη συνεχή αλληλεπίδραση, το έργο PINECL προωθεί την ανάπτυξη των βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων για την υποστήριξη των γονέων και των παρόχων υπηρεσιών. Το έργο έχει συγκεντρώσει μια πληθώρα ψηφιακών μέσων, πόρων και διαδραστικών βίντεο για την υποστήριξη της μάθησης και οι εν λόγω πόροι και τα εργαλεία μπορούν να παρακινήσουν τη μάθηση και να ενισχύσουν την κριτική σκέψη.

Σύνοψη

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, υπάρχει μια σειρά επιλογών σχετικά με τις υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες για την πρώιμη παιδική εκπαίδευση και για τους φορείς χάραξης πολιτικής της πρώιμης παιδικής μάθησης, που μπορούν να εφαρμοστούν προκειμένου να επωφεληθούν οι γονείς και τα παιδιά που ζουν σε αγροτικές ή άλλες μειονεκτούσες περιοχές.

Το μοντέλο PINECL παρουσιάζεται ως ένα ισχυρό παράδειγμα για το πώς οι επιλογές τρέχουσας πολιτικής μπορούν να μετατραπούν σε μια συγκεκριμένη και αποδοτική υπηρεσία για τους γονείς και τα παιδιά. Το μοντέλο μπορεί, επίσης, να προσφέρει σημαντικά οφέλη για τους παρόχους υπηρεσιών και τους επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα, καθώς προτείνει όπως η συμμετοχή και η εκπαίδευση των γονέων να είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την προώθηση της πρώιμης παιδικής εκμάθησης.

Το έργο PINECL επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των γονέων, ώστε να γίνουν Σύμβουλοι Οικογένειας. Αυτό θα κατοχυρώσει το ότι οι γονείς που είναι εκπαιδευμένοι και διαπιστευμένοι θα είναι σε θέση να βοηθήσουν άλλους γονείς ώστε να βοηθήσουν την ανάπτυξη των παιδιών τους.

Το έργο PINECL και το πιστοποιημένο αναλυτικό πρόγραμμα του PINECL έχει αξιολογηθεί με βάση το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων (European Qualification Framework) έχοντας ως στόχο την τήρηση της διαφάνειας και τη διασφάλιση της ποιότητας.

Οι γονείς και οι οικογένειες έχουν τον πιο άμεσο και διαρκή αντίκτυπο στη μάθηση των παιδιών και την ανάπτυξη των κοινωνικών τους ικανοτήτων. Οι γονείς είναι οι πρώτοι δάσκαλοι των παιδιών τους. Οι γονείς που εκπαιδεύονται μέσω του προγράμματος PINECL θα γίνουν ο συνδεδεμένος κρίκος μεταξύ των γονέων και άλλων επαγγελματιών σε αγροτικές κοινότητες ή άλλες μειονεκτούσες περιοχές. Το μοντέλο που αναπτύχθηκε από την κοινοπραξία του έργου PINECL είναι πολύπλευρο και καινοτόμο, παρέχοντας πιστοποιημένη εκπαίδευση, γονική στήριξη, κοινωνικά δίκτυα και μια πληθώρα πόρων για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη.

Το έργο PINECL έχει αναπτύξει ένα μηχανισμό για να επεκτείνει τις υπάρχουσες υπηρεσίες για την πρώιμη παιδική ανάπτυξη και την πρώιμη παιδική εκμάθηση σε αγροτικές περιοχές που έχουν ανάγκη από υποστήριξη και βοήθεια. Ως αποτέλεσμα, οι γονείς από μειονεκτούσες περιοχές έχουν πλέον πρόσβαση σε υπηρεσίες και μπορούν να γίνουν ο συνδεδεμένος κρίκος μεταξύ άλλων γονέων στις περιοχές τους και των βασικών παρόχων υπηρεσιών.

Την ίδια στιγμή, χρησιμοποιώντας μια διαδικτυακή πλατφόρμα, όπως η Ακαδημία Γονέων, οι επαγγελματίες θα είναι σε θέση να επεκτείνουν και να παρουσιάσουν τις υπηρεσίες τους σε αγροτικές περιοχές, να ανταλλάξουν πληροφορίες με τους γονείς και να προσφέρουν την απαραίτητη υποστήριξη σε εκείνους που την έχουν ανάγκη.

Εισηγήσεις

Στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών, πρέπει να δίνονται ίσες ευκαιρίες και ίση πρόσβαση σε υπηρεσίες πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και πρώιμης παιδικής εκμάθησης. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από το μοντέλο του PINECL

Για να επιτευχθεί αυτό:

1. Η εκπαίδευση θα πρέπει να παρέχεται με στόχο την οικοδόμηση της ικανότητας των γονέων, ώστε να μπορούν να γίνουν ικανοί και διαπιστευμένοι Σύμβουλοι Οικογένειας.
2. Θα πρέπει να παρέχεται κατάρτιση για την απόκτηση βασικών ψηφιακών ικανοτήτων με στόχο τη συμμετοχή των γονέων και των φορέων παροχής υπηρεσιών μέσω των διαδικτυακών πλατφόρμων και των κοινωνικών δικτύων
3. Οι πάροχοι υπηρεσιών πρώιμης παιδικής ανάπτυξης και πρώιμης παιδικής εκμάθησης θα πρέπει να θέσουν ως προτεραιότητα την επέκταση των υφιστάμενων υπηρεσιών μέσω της εξάπλωσης του μοντέλου PINECL στις αγροτικές περιοχές.

Παραπομπές

Adams, S. K & Baronberg, J. (2005) *Promoting Positive Behavior: Guidance Strategies for Early Childhood Settings*. Pearson: New Jersey, NJ.

Baron - Vargas, E. (2005) *Planning Policies for Early Childhood Development: Guidelines for Action*. UNESCO. Retrieved on July 24th from <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001395/139545e.pdf>

BC Healthy Living Alliance (2015) *Early Childhood Development Policies*. Retrieved on July 24th from <http://www.bchealthyliving.ca/bchla-policies-early-childhood-development-policies/>

Center on the Developing Child at Harvard University (2007) *A Science – Based Framework for Early Childhood Policy: Using Evidence to improve outcomes in Learning, Behaviour, and Health for Vulnerable Children*. Retrieved on July 24th from <http://www.developingchild.harvard.edu>

Child Welfare Information Gateway (2012) *Rural Child Welfare Practice*. Retrieved on August 26th from <https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/rural.pdf>

Community Care (2007). *Delivering and receiving services in rural areas*. Retrieved on August 3rd from <http://www.communitycare.co.uk/2007/10/31/delivering-and-receiving-services-in-rural-areas/>

Council of the European Union (2011) Council conclusions on early childhood education and care: providing all our children with the best start for the world of tomorrow. *3090th EDUCATION, YOUTH, CULTURE and SPORT Council meeting, Brussels, 19 and 20 May 2011*. Retrieved on August 26th from <https://www.jugendpolitikineuropa.de/downloads/4-20-2895/st09424.en11.pdf>

David, D. (2009) *Child's Education: Role of Family in Influencing and Educating a Child*. Retrieved on July 24th from <http://www.saching.com/Article/Child-s-Education-Role-of-family-in-influencing-and-educating-a-child/3494>

Department of Social Development, Republic of South Africa (2006). *Guidelines for early childhood development services*. UNICEF

Dr Urban, M. (2009) *Early Childhood Education in Europe: Achievements, Challenges and Possibilities*. Education International.

Duggan, M., Lenhart, A., Ellison, N. & Lampe, C. (2015) *Parents and Social Media : Mothers are especially likely to give and receive support on social media*. Pew Research Center: Internet, Science & Tech. Retrieved on August 3rd from <http://www.pewinternet.org/2015/07/16/parents-and-social-media/>

European Commission (2015). *Early Childhood Education and Care*. Retrieved on August 3rd from http://ec.europa.eu/education/policy/school/early-childhood_en.htm

Frederick D. Patterson Research Institute (2011) *Early Childhood education in rural communities: Access and quality issues*. Fairfax, VA: UNCF.

Naomee, I. (2013) Role of families on early childhood development and education: Dhaka City Perspective. *The International Journal of Social Sciences*. Retrieved on July 24th, 2015 from https://www.academia.edu/3624185/ROLE_OF_FAMILIES_ON_EARLY_CHILDHOOD_DEVELOPMENT_AND_EDUCATION_DHAKA_CITY_PERSPECTIVE

Powell, D. R. (2013) Involving parents and community members: Coming together for children. In D. R. Reutzell (Ed.), *Handbook of research based practice in early childhood education* (pp. 46-61). New York: Guilford.

Shucksmith M (2003), *Social Exclusion in Rural Areas: A Review of Recent Research*. Aberdeen: Arkleton Centre

The Scottish Government (2008). *The Early Year Framework*. Edinburgh: The Scottish Government.

UNICEF (2007) *UNICEF in action: Policies for Early Childhood Development*. Retrieved on 3rd August from http://www.unicef.org/earlychildhood/index_40752.html

University of Iowa School of social work (2015) *Parent peer support programs*. Retrieved on 3rd August 2015 from <http://www.uiowa.edu/nrcihs/parent-peer-support-programs>

Young, M. E. (1996) *Early Child Development: Investing in the Future*. The World Bank Washington.

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Η παρούσα δημοσίευση δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται
για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Πρόγραμμα
διά βίου
μάθησης

Ετοιμάστηκε από : ΤΟ CARDET και ΤΟ FIPL
Τίτλος έργου: Parents Informal Networks for Early Childhood Learning
Συντομογραφία: PINECL
Αριθμός έργου: 543178-LLP-1-2013-IE-KA3-KA3MP